

8. szám 2025/tél

Főszerkesztő: Kövecsesné dr. habil. Gósi Viktória

Alkotó szerkesztő: Tóthné Pákozdi Szilvia

Felelős szerkesztő: Dr. Lampert Bálint

Rovatvezetők:

Hírek: Balogh-Pécsi Anett

Tanulmányok: Dr. Lőrincz Ildikó

Pedagógia és módszertan: Kövecsesné dr. habil. Gósi Viktória

Akikre büszkék lehetünk – Magyarok a nagyvilágban: Norton Éva

Kézművesség, népi kismesterség: Barabás Renáta

Könyvajánló: Dr. Tóth-Bakos Anita

Szerkesztőbizottság tagjai:

Kövecsesné dr. habil. Gósi Viktória (*Széchenyi István Egyetem, Győr*)

Dr. Lampert Bálint (*Széchenyi István Egyetem, Győr*)

Dr. Pongrácz Attila (*Széchenyi István Egyetem, Győr*)

Dr. Benyák Anikó (*Széchenyi István Egyetem, Győr*)

Dr. Lőrincz Ildikó (*Széchenyi István Egyetem, Győr*)

Dr. Bukor Emese (*Széchenyi István Egyetem, Győr*)

Barabás Renáta (*Széchenyi István Egyetem, Győr*)

Balogh-Pécsi Anett (*Széchenyi István Egyetem, Győr*)

Dr. Tóth-Bakos Anita (*Selye János Egyetem, Szlovákia*)

Prof. Dr. K. Lengyel Zsolt (*Regensburgi Egyetem, Németország*)

Dr. Kövérné Dr. Nagyházi Bernadette (*Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Gödöllő*)

Dr. Kádár Annamária (*Babes-Bolyai Tudományegyetem, Marosvásárhely*)

Norton Éva (a MAOSZ elnöke)

Mag. Fothy Csilla (*Zrinyi Ifjúsági Kör, iskolaigazgató, Buenos Aires*)

Olvasószerkesztő:

Dr. Kurucz Anikó

Dőryné dr. Zábrádi Orsolya

Kiadó: Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Kar, Győr

Szerkesztőség címe: 9026 Győr, Egyetem tér 1., D601/A

Terjesztési forma: online

ISSN 3057-8175

Tartalomjegyzék

Halász Mónika: Képzések és tudásmegosztás a határon túli magyar iskolákban tanító kollégáknak a Széchenyi István Egyetemen	3
Beszélgetés Tóth Péter Lóránt versvándorral	6
Szegedi Noémi Kinga: Óravázlat a húsvéti ünnepkör tanításához	12
Norton Éva: Fiatalok magyarságérzetének erősítése a diaszpórában	
Felhívás egy közös gyűjtő- és kutatómunkára.....	16
Barabás Renáta	
A szeretet asztalánál: Karácsony és a közös játék ereje.....	20
Tátrai Vanda: Meseúton a jogok felé	30
Bihari Ágnes Klára: A Magyar Iskola és Kulturális Egyesület Guildford UK (Guildfordi Magyar Iskola, HCA) 2025 őszi tevékenységéről	35

**Halász Mónika: Képzések és tudásmegosztás a határon túli
magyar iskolákban tanító kollégáknak a Széchenyi István Egyetemen**

A Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Humán- és Társadalomtudományi kara 2016 óta szervez képzéseket annak érdekében, hogy a diaszpórában tanító kollégák szakmai munkáját segítse. Ez a munka 2021/2022-es tanévtől már akkreditált formában történik.

A programok állami támogatásból valósulnak meg, a résztvevők számára ingyenesek.

Jelenleg elérhető képzéseink:

Továbbképzés a diaszpórában magyar nyelvet és kultúrát tanító pedagógusok részére

A képzés célja a diaszpóra hétvégi magyar iskoláiban tevékenykedő pedagógusok és önkéntesek, nem pedagógiai végzettséggel rendelkező segítők pedagógiai és módszertani támogatása; illetve a magyar nyelv és kultúra tanítása terén korszerű, a XXI. század követelményeinek megfelelő módszertani, pedagógiai, pszichológiai, magyarságismereti tudáselemek átadása, közvetítése.

A képzés során fontos tudásmegosztás és tapasztalatcsere zajlik a magyar mint idegen nyelv és származási nyelv tanításának aktuális kérdéseiről.

A képzés ütemezése a következők szerint zajlik:

- Az első félév személyes jelenléttel valósul meg Győrben július elején.
- A második félév egy online képzési héttel kezdődik januárban.
- A két félév során online feladatok megoldására is sor kerül, a záró portfólió bemutatása is online formában történik.

Cél olyan szakemberek képzése, akik a pedagógia és az oktatásmódszertan szakterületéhez kapcsolódó, korszerű ismereteik birtokában alkalmasak munkájukat a kor követelményeinek megfelelően magasabb színvonalon elvégezni. Ezen túlmenően a képzés ismereteinek elsajátítása segíti a kapcsolódó speciális pedagógiai szakterületeken (pl.: drámapedagógia, kooperatív tanulás, oktatásmódszertan, digitális oktatás) a feladatmegoldást.

A képzés sikeres teljesítés esetén diplomával zárul.

Pedagógiai-Módszertani mesterkurzus a hétféi magyar iskolák pedagógusainak

Itt a képzés célja a Diaszpórában magyar nyelvet és kultúrát tanító szakember szakirányú továbbképzési szak lezárását követő olyan, a megszerzett tudásra ráépülő mesterkurzus, amelyben a már szakirányú továbbképzésen végzett kollégák számára nyújtunk rövidebb, mikrotanúsítványt adó módszertani továbbképzést.

Ez az egy féléves képzés 2024 nyara óta elérhető, szintén akkreditált formában.

A képzés személyes jelenléttel valósul meg Győrben július elején. A képzéshez kapcsolódó tananyagtartalmak az önálló tanulás támogatása érdekében online formában is elérhetők.

A két bemutatott képzés váltva valósul meg, a 2026/2027-es tanévben várhatóan a mesterkurzus lesz elérhető.

Mikrotanúsítványt adó Élményalapú tanulás a diaszpórában kurzus

A kétnapos képzés középpontjában a módszertani kultúra fejlesztése, a mese- és drámapedagógia, valamint a játékos identitásformálás áll.

A képzés tartalma:

Drámaórák tervezése

Meseműhely

Kincskereső

Zenei készségfejlesztés

Részképességek fejlesztése

Ezt a képzésünket igény esetén a határon túli magyar iskolákban valósítjuk meg.

Apáczai napok online diaszpóra szekció

A Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Humán- és Társadalomtudományi Kara minden ősszel megrendezi az Apáczai napok tudományos konferenciát, amelynek keretében tudásmegosztó céllal előadásokat hallgathatnak meg a résztvevők.

Ennek a rendezvénynek hosszú évek óta fontos része a Diaszpóra online szekció, amelynek keretében a diaszpórában élő és tanító kollégák bemutatják jogyakorlataikat, módszereiket, tapasztalataikat egymással. Az online eseményen való részvétel minden évben előzetes regisztrációhoz kötött, az elhangzott előadások pedig utólag felvételtől is visszanezhetők.

Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogram

2026. február 2-ig van lehetősége jelentkezni mindazoknak, akik magyar diaszpórában élnek és magyarországi felsőoktatási intézményben szeretnék tanulmányokat folytatni a 2026/2027-es tanévben. Az Ösztöndíjprogram célja, hogy a magas színvonalú magyar felsőoktatási képzések biztosítása révén támogassa az ösztöndíjasok szakmai fejlődését, magyar nyelvtudásuk és identitásuk elmélyítését. Az Ösztöndíjprogram a világ összes országára és régiójára kiterjed, kivéve az Európai Unió tagállamait, a Szerb Köztársaságot, és Ukrajna Kárpátalja megyéjét.

Ennek a pályázatnak a részletei a következő linken olvashatóak:

<https://diasporascholarship.hu/hu/jelentkezz/>

(A 2026/2027-es tanévre a jelentkezési határidő: 2025. február 07.)

A képzéseinkről, illetve az egyéb elérhető lehetőségekről folyamatosan frissülő honlapunkon található tájékoztatás.

<https://diaszpora.sze.hu/>

Szeretettel várunk mindenkit képzéseinken!

Beszélgetés Tóth Péter Lóránt versvándorral

Bemutakozás

Tóth Péter Lóránt egykori testnevelés-történelem szakos tanár, drámapedagógus, Pro Cultura Hungarica-díjas versvándor évtizede járja különböző tematikájú előadásaiival a Kárpát-medence és a diaszpóra magyar közösségeit. Népszerű előadásaiiban az élménypedagógia eszközével, a hallgatóság érzelmi intelligenciájának erősítésével hozza le a Parnasszusról költőinket, íróinkat: így teszi emberarcúvá a szobrokat. A versvándort 2024-ben az Államalapítás ünnepén a magyar kultúrát Kárpát-medence-szerte formabontó módon népszerűsítő tevékenységéért Magyar Ezüst Érdemkereszttel tüntették ki. 2024 novemberében szülőhelyén, a Bács-Kiskun vármegyei Prima-díjjal ismerték el munkásságát.

- **Péter, mely országokban jártál már versvándorként? Kérlek, mesélj kicsit magadról!**

Versvándorként 2015 ősze óta járom a Kárpát-medencét és a diaszpórát. Az elmúlt évtizedben huszonkét országban léptem fel, több mint nyolcszáz településen. Több tízezer kilométer utazás, több ezer irodalomóra, és találkozás van mögöttem. Gyerekkoromból hozom azt a nagy kíváncsiságot a világ iránt, ami hála Istennek felnőttként sem kopott meg bennem. Az egész életemet a verseknek és a versmondásnak köszönhetem. A családomat is. Feleségemet, aki horvátországi, drávaszögi magyar, egy versutazás során ismertem meg. Van két csodálatos kisfiunk, Ádám kiscsoportos óvódás, Péter pedig idén ősszel kezdi az iskolát. A felső-kiskunsági Kun-szentmiklóson lakom, de a Kárpát-medencében és a diaszpórában élek.

Előadásaim egyaránt szólnak felnőtteknek és diákoknak. Próbálom mindig az adott korosztályhoz alakítani a téma átadását. Az elmúlt években többször jártam kanadai magyar iskolákban. Európán belül Frankfurtban, Párizsban (Vincennes), Prágában, Bécsben, Cambridge-ben,

Manchesterben, és Göteborgban tartottam rendhagyó irodalom- és történelemórákat olyan gyerekeknek, akik vagy magyar iskolába, vagy hétvégi magyar iskolába járnak. Volt szerencsém közelről látni azt az igyekezetet, szeretetet, és komoly szakmai munkát, amit a pedagógusok és a szülők minden héten megtesznek azért, hogy a magyar közösséget életben tartsák, erősítsék. Magyarországon kevés diák tudja azt, hogy az angliai magyar gyerek öt napot jár angol iskolába, és utána a „szabadnapján”, szombaton elmegy a magyar iskolába. Így ő hat napot jár egy héten iskolába. Ezért hatalmas tisztelet jár diáknak, szülőnek. És persze nem utolsó sorban a pedagógusnak, aki a heti munkája mellett, újra és újra meg kell, hogy újuljon a hétvégi találkozásra. Ez mindenkitől nagy szervezettséget kíván. Eddig a diaszpórában kivétel nélkül csak olyan magyar iskolákban jártam, ahol erősen működött a „hármasság”: a pedagógus – gyerek – szülő kapcsolata.

- A tanítás, az ismeretanyag átadására van valamilyen módszered?

Mérföldkőhöz érkeztünk. A virtuális világ ellepi az életünket, egy kattintással bármi elérhető, megkapható. A mesterséges intelligencia lassan-lassan minden háztartásban, otthoni és iskolai munkában átveszi a szerepet. Olvastam, hogy már az emberi kapcsolatokban is: vannak gyerekek, akiknek már az AI a barátja. Az AI által generált fényképek és videók térdnyerése József Attiláig repít vissza bennünket: „*A költő sose lódit! Az igazat mondd, ne csak a valódit!*”² Természetesen nem szeretném az AI érdemeit sem vitatni, de szerintem a következő évtized kihívása az lesz, hogy az AI világában az EMBER érzelmi intelligenciáját mennyire leszünk képesek fejleszteni. A gyerekek érzelmi intelligenciájának fejlesztésére az egyik legkiválóbb módszer a művészetek bevitele az órákra, azon belül is az irodalom és a versek szerepe. Régi tudás, de most lesz igazán fontos: az a gyerek, aki fiatalon találkozik a mesékkel, versekkel, érzelmileg kiegyensúlyozottabb felnőtté válhat. Empátiára, kreativitásra, kritikai és mérlegelő gondolkodásra nevel. Rendhagyó irodalom-és történelemóráimon úgy próbálok beszélni a múltról, hogy keresem a kapcsolódási pontokat a ma élő emberek élethelyzeteivel, a mai társadalmi problémákkal, kihívásokkal. Pedagógusként ezért fontos számomra már a kezdetektől az ifjúság elérése, megszólítása. Irodalmi és történelmi témájú előadásaimban kellő igényességgel, interaktívan, és az élménypedagógia eszközeivel próbálok lehozni a Parnasszusról költőinket, íróinkat: nem szobor, hanem emberarcúvá tenni őket.

² József Attila: Thomas Mann üdvözlése; In.: https://mek.oszk.hu/05500/05570/html/jozsef_attila0029.html Utolsó megtekintés: 2026. 01. 19. 10:15

- Mondanál konkrét példákat?

József Attila életéből azt az életszakaszt hozom, ami ma is érinti a fiatalokat: az útkeresést, a lázadást, a szerelmet, az Istenkeresését. A költő szegénységből való kitörni vágyása, tiszta szíve, tanulásra való nehéz lehetőségei, árvasága erősíti a hallgatóságban az empátiát, a szociális érzékenységet, önmaguk elfogadását.

Petőfi és Arany barátságának történetét is szeretik a diákok, és persze én is nagyon. Két teljesen különböző habitusú, érzelmi állapotban élő ember, aki teljesen másképp gondolkodott a világról. A tűz és a víz találkozása. Ők mégsem kioltották egymást, hanem segítették, táplálták. Nem a különbözőséget keresték, hanem a közös pontokat. Van-e ennél fontosabb tanítás ma? Egymás meghallgatása, a konstruktív együttműködés, saját – és a társam megbecsülése. S persze ehhez jön a két költő fantasztikus humora is.

A „Forr a dal már!” című, 1956-ról szóló előadás a fiatalokon, a „pesti srácok” hősiességén keresztül mutat példát. Ez a téma nagyon fehér folt nem csak a diaszpórában, de a kárpát-medencei oktatásban is. Próbálom az ok-okozati viszonyokat megmutatni. Miért tört ki a forradalom? Miből volt elegük 56 őszén a magyar embereknek? Miért lett a forradalomból szabadságharc? 1956 története az egyik legfontosabb téma a diaszpórában, hiszen a ma élő fiatalok nagyszülei, dédszülei közül többen 56-os menekültek voltak. Ez nagyon fontos kérdés lehet a diaszpórában élő gyerekeknek: Miért vagyok itt? Hogy kerültem ide, stb. ?

Az alsós osztályokba Szent László történetét viszem. A csodákat, a legendákat, a sziklahitét, amiket aztán rögtönzött lovagi játékokkal (tulajdonképpen ügyességi feladatokkal) egészítünk ki. A „Szent László-pénzek” csodáján keresztül pedig végül kialakul egy beszélgetés a csendekről, a befelé fordulásról, belső erőről.

- **Radnóti Miklós különleges helyet foglal el az életedben. Mesélj, kérlek erről a nem mindennapi történetről...**

2019-ben egy gyerekkori álmom valósult meg: végig jártam az „erőltetett menet” útját a dél-szerbiai bori rézbányáktól a Győr melletti Abda határáig. A közel nyolcszázötven kilométeres gyalogos verszarándoklat során a magyarok lakta településeken közösen emlékeztünk meg Radnóti Miklósról és a bori munkaszolgálatosokról. A „Lélek vagyok. Élni szeretnék!” című, krónika Radnóti utolsó hónapjairól előadás megindító, mély és felemelő történet egy fiatalemberről, aki a versei által ember tudott maradni az embertelenségben. Lelki és fizikai utazás Bortól Abdáig, mában ható gondolatok hazaszeretetről, meg nem alkuvásról, szerelemről, küzdeni tudásról.

2026-ban már hetedik alkalommal fogjuk megrendezni a győri Kazinczy Gimnáziumtól az abdai emlékhelyig tartó Radnóti Emlékmenetet, ahová tavaly közel félezer diák érkezett szerte a Kárpát-medencéből. Az idei találkozóra várjuk a prágai Iglice Magyar Iskola és Kulturális Műhely diákjait és felnőtt tagjait is. Bízom abban, hogy ez a rendezvény, amit idén szeptember 19-

én, szombaton tartunk, más diaszpóra iskolák számára is csalogató lehet egy magyarországi utazáshoz. Győr egyébként is csodás város, számtalan más kulturális (itt van például a Szent László herma!), és szakmai (Audi gyár bejárása) programlehetőséggel.

Radnóti Miklós utolsó útja a Veszprém melletti Szentkirályszabadjáról vezetett Abdára. Ez a távolság körülbelül százötz kilométer, amin az El Camino mintájára szeretnénk életre hívni a Radnóti Irodalmi Zarándokutat (RIZ), amit gyalogosan vagy kerékpáron is teljesíthet majd a (diaszpóra) verszarándok. A RIZ megvalósítására tavaly a Szentkirályszabadja és Abda között található huszonnégy település vezetője együttműködési szándéknyilatkozatot írt alá.

Ami pedig Radnótival kapcsolatos nagyon friss hír: a győri Széchenyi Egyetemen együttműködve, egyelőre Radnóti Miklós életére és költészetére építve szeretnénk egy olyan oktatási módszertant kidolgozni, ami segítséget adhat a diaszpórában dolgozó pedagógusok számára is, más költők vagy irodalmi témák feldolgozásához. Köszönöm Kövecsesné Gősi Viktória főigazgató asszony, és Tóthné Pákozdi Szilvia képzési szakreferens asszony együttműködését, bátorítását.

- **Végezetül ehhez az utolsó gondolatodhoz kapcsolódva szeretnék kérdezni további terveidről.**

A pedagógus kollégák számára a Széchenyi Egyetemen szeretnénk a fenti módszertanra épülő harminc órás képzést akkreditáltatni. A már meglévő előadásaimat továbbra is szeretném elvinni a Kárpát-medence és a diaszpóra iskoláiba. Természetesen új előadásokat is készítek. Az egyik előadás Márton Áronról, Erdély nagyhatású püspökéről fog szólni, a másik előadás pedig

a jövőre 150 esztendeje született Ady Endre életét, verseit fogja bemutatni. Idén tavasszal szeretném befejezni és kiadni a 2019-es utamat bemutató könyvemet, „Radnóti nyomában” címmel. És azt is várom már nagyon, hogy a nagyobbik fiam elinduljon ősszel az iskolába.

Ezúton szeretnék minden diaszpórában dolgozó pedagógus kollégának, szülőnek, diáknak boldog új esztendőt kívánni. Jó erőt, egészséget kívánok embert építő hivatásukhoz.

MELLÉKLET

- Tóth Péter Lóránt versvándor, tanár általános és középiskolásoknak szóló előadásai;
- „Vasútállomás” – az útkereső, és Istent kereső József Attila;
- „Toldi írójához elküldöm lelkemet!” – képek Petőfi Sándor és Arany János barátságából;
- „Forr a dal már!” – 1956;
- „Uram Isten, és Szent László!” – Lovagkirály története;
- „Lélek vagyok. Élni szeretnék!” – Radnóti Miklós utolsó hónapjainak krónikája

Elérhetőség:

email: tothpeter1980@gmail.com

telefon: 0036704236985

facebook: <https://www.facebook.com/peterlorant.toth>

sajtó:

<https://kepmas.hu/hu/testnevelo-tanarbol-lett-versvandor-toth-peter-lorant-magyar-radnoti-miklos-versek>

<https://kultura.hu/toth-peter-lorant-a-belso-utazashoz-elengedhetetlen-fizikai-ertelemben-is-utra-kelnem/>

Szegedi Noémi Kinga: Óravázlat a húsvéti ünnepkör tanításához

A foglalkozás alapadatai

A foglalkozás vezetője:	Szegedi Noémi Kinga
Célcsoport/célcsoportok:	6-8 éves gyerekek. Összlétszám 10 gyerek, amelyből 4 gyerek első osztályba jár és 6 gyerek még óvodás. A magyar származási nyelv számukra, homogén családból származnak, mindkét szülő magyar anyanyelvű.
Témakör:	Húsvéti ünnepkör, hozzá kapcsolódó hagyományaink és kulturális szokásaink Vallási háttér, Jézus Krisztussal történt húsvéti ünnepkörhöz kapcsolódó események
A foglalkozás célja:	Húsvéti szokásaink megismerése Locsolás mint hagyományőrzés ismertetése Szókincsbővítés a húsvéti ünnepkörhöz kapcsolódó szavakkal, kifejezésekkel
Nevelési célok:	Egymás iránti kölcsönös tisztelet (nem vágunk egymás szavába, meghallgatjuk egymást) Együttműködés Segítőkészségre való nevelés (a nagyobbak segítik és védik a kisebbeket)
Fejlesztendő területek, kompetenciák:	Kommunikációs képességek Szociális és együttműködési képességek Beszédfejlesztés Tájékozódási készség

Alkalmazott módszerek:	Tanári előadás, megbeszélés Csoportos, kooperatív munka Szemléltetés Játék Dramatizálás, színjátás Némajáték, pantomim
Alkalmazott eszközök:	Színes lapok, laminált képek, festett tojás, parfüm, fénykép, plüssnyuszi, plüssróka, tündér, varázspálca, varázspor
Időkeret:	Háromszor 45 perc, 3 tanítási óra, egy alkalom keretén belül

A foglalkozás menete, részletesebb kifejtése

Ráhangelődés	Mit jelent számunkra a húsvéti ünnepkör, miben különbözik a másik nagy keresztény ünnepünktől (karácsony)? A húsvéti „pogány” (nyuszi, tojás) és keresztény (Jézus, bárány) szimbólumok csoportosítása. Mit jelent a locsolás fogalma? A fiúk meglocsolják a lányokat, hogy ne hervadjanak el, mint ahogy a virágokkal tesszük. Virág, lány szimbolika. Dialógus kialakítása a gyerekekkel, laminált képek csoportosítása, amelyek a húsvéhoz kapcsolódó jeleneteket ábrázolnak. Locsolóvers felolvasása, Én kis kertész legény vagyok. Jelentésteremtés
	Húsvéti mese felolvasása, Borján Márta: <i>Veszélyben a húsvét</i> ³

³ Borján Márta: Veszélyben a húsvét; In.: <https://gyerekmesek.info/borjan-marta-veszelyben-a-husvet/> Utolsó mehtekintés: 2026. 01.19. 13:07

A mese feldolgozása differenciált feladatok alapján:

Óvodások: Halmazábra. „Ragaszd rá a megfelelő sorrendben a történeteket!” (laminált képek).

Iskolások: Halmazábra. „Ragaszd rá a megfelelő szavakat a képekre, így mondattá alakulnak!” (tőmondat, alany, állítmány, ige, főnév).

A mese eljátszása, szereplők felosztása, szereplőcsere, kellékek.

A mese néma eljátszása, érzelmek és tulajdonságok kifejezése.

Értékek és tulajdonságok összehasonlítása, segítőkészség (Bella Tündér), ravaszság (Róka Rudi), szorgalmasság (Nyuszi Gyuszi). Ez színes lapokkal történik (fekete, fehér/rossz, jó).

Új, szellemes locsolóvers megtanítása:

„Tarka réten jártam, sok virágot láttam,
illatukat egy kis üvegbe bezártam
ez a kis üvegcsé itt lapul most nálam
engedd meg, hogy frizurádat vele eltaláljam.“

Húsvéti tojáskeresés az iskola udvarán, elrejtett tojások. Mindenkinnek egyéni térkép, nyilak (jobbra, balra), lépések száma feltüntetve, megfordulás jel.

Iskolásoknak összetettebb térkép.

Amilyen színű lapon szerepelnek az utasítások, olyan színű festett tojás tartozik az adott gyerekekhez.

Locsolás, lányok jutalmul tojást adnak a fiúknak.

Húsvéti bibliai kirakó, amely a Nagypénteket és a Feltámadást ábrázolja. Differenciálás, óvodásoknak 20 darabos, iskolásoknak 54 darabos kirakós.

Előzőleg tanult tavaszváró ének ismétlése (Bars Sári: Tavasz-köszöntő)

Reflektálás

Melyek azok a húsvéti hagyományaink, amelyeket minden évben megismétlünk?

Igaz/hamis kérdések feltevése, a gyerekek táblafelemeléssel válaszolnak, zöld tábla igaz, piros tábla hamis.

Erkölcsei magatartás és értékek fontossága, osztályozása.

Helyes viselkedés és jó tulajdonságra zöld tábla felemelése, helytelen viselkedés és rossz tulajdonságra piros tábla felemelés.

Felhasznált irodalom, források, tankönyvek

Bagdy Emőke, Telkes József: *Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1996

Földvári Erika: *Olvasókönyv 1.osztály.Sokszínű anyanyelv elsősoőknek*, Mozaik Kiadó, Szeged, 2022

Norton Éva: Fiatalok magyarságérzetének erősítése a diaszpórában

Felhívás egy közös gyűjtő- és kutatómunkára

„Az egyén nem egy külön láncszem, de a korábbi nemzedékek láncolatának szervesen összefüggő része, és így ő a családnak és hazának nem csak a jelenét, de a múltját is képviseli.”

(Jász Géza)

Az utóbbi években több, rendkívül érdekes és hasznos kiadvány (Magyar Értéktár, Hungarikumok Gyerekeknek) és weboldal (<https://www.hungarikum.hu/>) is napvilágot látott híres magyarokról és egyéb Hungarikumokról. A Hungarikumok gyűjteménye – Magyar Értéktár a következőképp definiálja a szó jelentését: „*[a] "hungarikum" a magyarság csúcsteljesítményét jelölő gyűjtőfogalom, amely olyan megkülönböztetésre, kiemelésre méltó értéket jelez, amely a magyarságra jellemző tulajdonság, egyediség, különlegesség és minőség*”. Nemzeti kincseink és magyarjaink emlékezetünkben tartása, eredményeik ünneplése fontos feladat az utókor számára. Ennek a feladatnak kiemelt jelentősége van a külföldi magyar diaszpóra fennmaradásának szempontjából.

A kiadványokat lapozgatva, az ember szíve dagad a büszkeségtől: kis nemzetünk mennyi kiváló embert „termelt ki” az évszázadok folyamán, illetve mennyi eljárással és találmánnyal járultunk hozzá az ország és – bizonyos esetekben – a világ fejlődéséhez, és az egyéni emberi sorsok vagy életminőség javításához. Méltán vagyunk büszkék Rubik Ernőre, Bíró Lászlóra, Szentgyörgyi Albertre vagy Puskás Öcsire, hogy csak tényleg pár nevet említsek. Azonban halott már valaki Szerelmey Miklósról vagy Duka Tivadarról (a történészeket leszámítva)?

A külföldi magyar diaszpórában élve (és egy hétvégi iskola egykori társ-igazgatójaként) aggódva tapasztalom, hogy a tizenéves diákok többségét fokozatosan elveszítjük érdektelenség, vagy egyéb iskolai és családi elfoglaltságok miatt. Sajnos ez a probléma más magyar diaszpóra közösségekben is felütötte fejét. Attól függően, hogy melyik országban él a fiatal és ott milyen a magyar emberek megítélése, magyarsága akár szégyenérzetként is megnyilvánulhat a fiatal gondolkodásában. Valahol ez egy természetes folyamat a felnövőben lévő, de még sok szempontból gyermek alkalmanként viharos életszakaszában. De hogy tudjuk motiválni, hogy minél tovább megmaradjon a hétvégi iskola és a régióban élő magyarság kulturális és emberi kötelékében, az azok adta lelki, szellemi és kulturális biztonságban?

Saját tanári és szülői tapasztalatom, valamint történészi háttérrem és tudásom adta az ötletet, hogy miért ne lehetne a már létező kiadványok tartalmát és az adott ország híres vagy esetleg már elfelejtett magyarjait, elért eredményeiket, felhasználni a tizenévesek megtartásában és

motiválásában? Ötletemet több iskola vezetőjével és tanáraival is megosztottam. Ezúton köszönöm neki, hogy meghallgattak, bátorítottak és további ötletekkel segítettek.

Ideális kiindulópont az, amikor a fiatalok büszkéek magyarságukra. Némelyik gyereknek könnyebb, mások, akik körül nincs számottevő magyar közösség, esetleg nehezebben találják meg azokat a pontokat, melyekből erőt tudnak meríteni. Ezt egy élményalapú tanulási folyamat részeként lehetne megvalósítani, ami ország-specifikus információt is tartalmaz. Az élményalapú oktatás a honismeret és nemzettudat erősítésének hatékony eszköze, mivel a gyakorlati, személyes tapasztalatok és történelmi helyszínek révén mélyebb, érzelmi kötődést alakít ki a diákokban a nemzeti örökség, kultúra, zene és történelem iránt, szemben a pusztán elméleti tudással.

Történelmi és egyéb források segítségével gyűjtsük össze az adott országban valamikor élt magyarok nevét és elért eredményeit, melyekből tananyagot vagy segédletet tudunk összeállítani a gyerekeknek. Ez további, kapcsolódó programok rendezéséhez és a közösségi kohézió erősítéséhez vezethet. A gyűjtőmunkába a gyerekeket és érdeklődő szüleiket is célszerű bevonni. Többnyire izgalmasnak találják a történelmi témájú nyomozást, élvezik a felfedezés sikerét. Így remélhetőleg elmélyítik tudásukat, erőt merítenek más emberek sorsából, élvezik a közös munkát. Nemcsak magyarságukról szereznek információt a tanulási folyamat során, hanem gazdagítják a fogadó ország szellemi örökségét is.

Két jól működő Egyesült Királyságbeli példát szeretnék megemlíteni szemléltetésként. A Guildfordi Magyar Tanoda és Közösség (<http://www.hcaguildford.org.uk/>) egyik tanára, Hegedűs Kata már évek óta viszi a tizenéves diákokat egy londoni sétára. (Guildford kevesebb mint egy órára van Londontól, így viszonylag könnyű megszervezni az utat.) A séta során a gyerekek megtekinthetik azokat a belvárosi épületeket, melyeket Kossuth Lajos meglátogatott, és közben további részleteket ismerhetnek meg az 1848-49-es forradalomról, mely egyébként az iskolai tananyag része. A londoni kirándulás egy szép tavaszi napon pedig külön örömet okoz a gyerekeknek és a kísérő szülőknek. További adalékokkal szolgálhat Kászonyi Dániel Magyarhon négy korszaka című könyve, mely több helyen is taglalja a londoni magyar emigráció történetét az 1840-50-es években.

A fenti történelmi példát tovább tudjuk bővíteni három-négy ismert és kevésbé ismert személy angliai életútján keresztül. A középiskolás magyar történelemkönyvek Pulszky Ferenc londoni tevékenységéről méltán megemlékeznek. Ha már ennek a korszaknak az emigrációjánál tartunk, akkor mindenképp érdemes a felvidéki Duka Tivadar, a győri származású Szerelmey Miklós és Schöpf-Mérei Ágost nevét is megemlíteni. Róluk már sokkal kevesebben hallottak. Az

ő angolai tevékenységük példaértékű nekünk magyaroknak. A munkájuk során elért eredményeiket a mai napig láthatjuk, tapasztalhatjuk, illetve előnyét élvezhetjük az Egyesült Királyságban - nemcsak mi magyarok, hanem az egész ország lakossága.

Szerelmey Miklós komoly hadmérnöki és litográfusi karriert futott be Pesten és Bécsben már a forradalom előtt, aminek részleteibe itt nem mennék bele. Viszont azt kevesen tudják, hogy az általa feltalált közetkonzerváló szernek köszönhetően az Angol Bank, a londoni Szent Pál katedrális és a Parlament épületei - hogy csak a leghíresebbeket említsem - még mindig állnak.

Duka Tivadar ugyancsak több, sikeres karriert futott be élete során. Röviddel Londonba érkezése után ismét beült az iskolapadba és a londoni St George's kórházban orvossá képezte magát úgy, hogy a szükséges pénzt egyetemi német tanítással kereste meg. Kórházat alapított Indiában, ahol katonai orvosként dolgozott több évtizeden át. Közben a mai napig használatos nyelvtankönyvet írt egy Indiában beszélt nyelvről. A higiénia és a népesedés közötti összefüggéseket már a 19. század második felében górcső alá vette, így a téma egyik nemzetközi szintű úttörője lett. Az érdeklődését Semmelweis Ignác sorsfordító kutatási eredményei és a vele való barátsága keltette fel.

Bár Schöpf-Mérei neve jobban ismert, mint az előző kettő tudósé, azt már kevesebben tudják, hogy a manchesteri első gyerekkórházat ő alapította 1856-ban. Amennyiben a szükséges anyagi források hamarabb rendelkezésre álltak volna, akkor a manchesteri lett volna az ország első gyerekkórháza, ugyanis azt kezdték el először építeni. Így azonban „csak” második lett a londoni Great Ormond Street Children's Hospital mögött.

Egy másik kolléganőm, Silló Elizabet hosszú évek óta ápolja a walesi – magyar kapcsolatokat mint a Walesi-Magyar Kultúrális Társaság alapítója és elnöke (https://www.facebook.com/p/Welsh-Hungarian-Cultural-Association-61556760427300/?locale=mk_MK). Többek között neki is köszönhetően emléktábla őrzi Arany János nevét Montgomery városában, Walesben. Arany A walesi bárdok című balladájában emléket állított annak a több száz embernek, akiket a legenda szerint I. Edward angol király a kisvároska szélén álló várban lemészároltatott. Minden év májusában a helyi lakosság közösen emlékezik meg a szomorú eseményről és Arany Jánosról a régióban élő magyarokkal. Elizabet több Kodály-dalt és magyar verset is megtanított a helyi általános iskola diákjainak magyarul (!) az évek folyamán. Ennek a gyümölcsöző együttműködésnek és Elizabet áldozatos munkájának köszönhetően, Montgomery testvérvárosi kapcsolatot ápol a Békés megyei Kunágótával. A zeneszerzőnek a mai napig hatalmas követőtábor van az országban. Tehát egy ilyen szellemiségű igényes környezetben már egy tizenéves magyar is büszkén kihúzza magát.

Remélem, hogy e rövid szemlével sikerült a tisztelt olvasó figyelmét a témára irányítani és egyben egy közös munkára invitálni. Várjuk a különböző országok magyar diaszpóra csoportjainak a jelentkezését egy közös kutató- és gyűjtőmunkára, aminek eredményeként egy ún. open source adat- és tananyagbázist szerkesztünk a győri egyetemen. A kutatómunka során elért eredményekről folyamatosan tájékoztatni fogjuk az olvasókat a Diaszpóra-Kultúra-Nevelés folyóirat állandó rovatában.

Barabás Renáta

A szeretet asztalánál: Karácsony és a közös játék ereje

A karácsony az év azon kitüntetett időszak, amikor a világ zaja kissé elcsendesedik, és a figyelmünk a külvilág felé forduló rohanásból befelé, az otthonunk és a családuk felé irányul. Bár az ünnepet gyakran az ajándékokkal, a kivilágított utcákkal és a gazdagon megrakott asztalokkal azonosítjuk, a karácsony valódi magvát valami láthatatlan, mégis mélyen érezhető dolog adja: a családok összetartása. Az ünnepi készülődés heteiben sokszor elfáradunk, ám amikor végre kigyúlnak a fák fényei, a feszültséget felváltja a jelenlét öröme. Ebben a pár napban nem az számít, mit vettünk egymásnak, hanem az, hogy időt adunk egymásnak, ez az idő pedig akkor válik igazán minőségivé, ha sikerül félretennünk a telefonokat, kikapcsolnunk a televíziót, és valódi interakcióba lépünk szeretteinkkel. Fontos szerepe van a közös játékoknak, amelyek generációkat képesek összekötni; a kártyázás vagy a társasjátékok nem csupán egyszerű időtöltések. Amikor az asztal köré gyűlünk, egy közös világot építünk fel egy jóízű rablópóker, egy izgalmas snapszer vagy egy modern, stratégiai társasjáték során a nagyszülők, szülők és az unokák egyenrangú felekké válnak. A játék felszabadítja a bennünk élő gyermeket: a közös nevetések, a barátságos ugratások és a győzelemért folytatott izgalmas „csaták” olyan emlékeket szőnek, amelyekre évek múltán is szívesen emlékezünk vissza. A lehetőségek tára az ünnepek alatt végtelen, választhatunk klasszikus, elmélyült játékokat, amelyek türelemre és figyelemre tanítanak, vagy pörgős, asszociációs partijátékokat, amelyek pillanatok alatt jókedvre derítik az egész családot. A lényeg nem a szabályok szigorú betartása, hanem a kapcsolódás, mivel a játék során megtanulunk veszíteni, örülni a másik sikerének, és ami a legfontosabb: megtanulunk egymásra figyelni.

Összességében a karácsony akkor válik teljessé, ha a falak között nemcsak az ételek illata, hanem a közös nevetés is terjeng. A kártyapakli és a játéktábla mellett eltöltött órák láthatatlan szálakkal fűzik szorosabbra a családi kötelékeket. Ezek a pillanatok tanítanak meg minket arra, hogy az összetartozás érzése a legnagyobb ajándék, amit a fenyőfa alatt – és az asztal körül – kaphatunk.

Készítsünk saját készítésű társasjátékot!

A társasjátékozás messze túlmutat az egyszerű szórakozáson; egy komplex fejlesztő folyamat, amely az egyéni képességeket és a közösségi dinamikát egyaránt formálja. A játék során az agy folyamatosan „edzésben” van, ami segít a szellemi frissesség megőrzésében és a tanulásban. Fejleszti a logikai és stratégiai gondolkodást mivel a játékosoknak előre kell tervezniük, fel kell mérniük a lépéseik következményeit (ok-okozati összefüggéseket). Javítja a problémamegoldó képességet, mivel a váratlan helyzetek (pl. egy rossz dobás vagy az ellenfél lépése) azonnali alkalmazkodást és megoldást igényelnek. Erősíti az összpontosítást és figyelmet, a szabályok betartása és a játékmenet követése fejleszti a fókuszt és a memóriát. A társasjáték a „társas” jellegéből adódóan az emberi kapcsolatok legjobb iskolája. Megtanítja, hogyan kezeljük a vereséget méltósággal, és hogyan örüljünk mások sikerének anélkül, hogy elbizakodottá válnánk. A kooperatív játékok során a közös cél elérése érdekében a játékosoknak kommunikálniuk kell, meg kell osztaniuk az erőforrásaikat és bízniuk kell egymásban. A játékkeretek (szabályok) elfogadása alapvető társadalmi norma, a többiek szempontjainak figyelembevétele pedig fejleszti az érzelmi intelligenciát. A döntési helyzetekben a játékos szembesül saját kockázatvállalási hajlandóságával vagy türelmével. Egyenlő esélyekkel indul mindenki, hisz a játékasztalnál a hierarchia megszűnik; a gyermek és a felnőtt egyenrangú felekké válnak a szabályok előtt. A szerepjátékok és kreatív játékok segítik a gátlások feloldását és a fantázia szárnyalását. A közös nevetés és az elmélyült játékelmény (flow-élmény) oldja a napi feszültséget és lehetőséget ad a képernyők nélküli, valódi szemkontaktuson alapuló kapcsolódásra. A társasjáték nemcsak „időtöltés”, hanem egy olyan befektetés a személyiségbe, amely segít abban, hogy rugalmasabb, empátikusabb és jobb döntéshozatali képességekkel rendelkező emberekké váljunk.

Íme, egy karácsonyi társasjáték, melyet közösen elkészíthetünk, majd az egész család bevonásával indulhat is a játék, nem kell hozzá más, mint némi türelem és együtt töltendő idő.

Karácsonyi társasjáték

Alapanyagok és eszközök:

Különböző színű filcanyag (világos-, sötétkék, fehér, lila, narancssárga, zöld, piros, fekete)

Kiürült kávé, kakaós, vagy italos doboz, szárazgyapjú vagy vatta, 16 darab parafa dugó, 3 darab gomb, mozgó szem, textilragasztó, tű, cérna, olló.

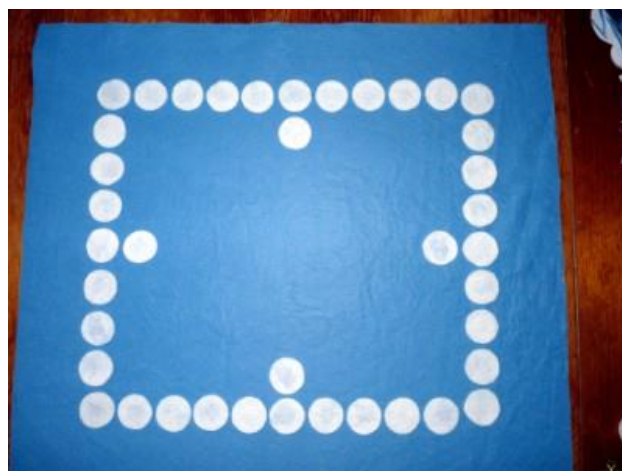

A karácsonyi társasjáték elkészítése:

1. A világoskék filcből vágjunk ki egy 45 x 50 cm-es téglalapot, ez lesz a játéktábla alapja.
2. A fehér filc anyagra 56 darab 1,5cm sugarú kört rajzolunk. Leegyszerűsíthetjük a körök felrajzolását, ha egy üdítőital kupakját rajzoljuk körül.

3. Textilragasztó segítségével felragasztjuk a kivágott fehér filcköröket a játéktáblára. A világoskék alap szélétől 6 cm-re ragasztjuk a fehér korongokat, egymástól kb. 2-3 mm távolságra. A világoskék játéktábla hosszabb (50 cm-es) oldalára 11 darab, a rövidebb (45 cm-es) oldalára pedig 9 darab fehér filckört ragasztunk. Mind a négy oldalon a középső fehér filckör alá ragasztjuk a célmezőket. Természetesen bővíthető a játékmező saját elképzelés szerint.
4. A színes mezők elkészítéséhez a zöld, a sötétkék, a lila és a narancssárga filc anyagra 2 cm sugarú köröket rajzolunk. A kör rajzolásához egy ötforintost vagy egy kisebb kupakot is használhatunk. Mindegyik színből 9-9 darab kis korongra lesz szükségünk.

5. A kivágott színes korongokból színenként 4 darabot textilragasztó segítségével felragasztunk az előzőleg már kivágott fehér filckörökre.

6. Az így elkészített fehér alapon levő színes korongokat felragasztjuk a játéktábla célmezőjéhez. A maradék, színenként 4 darab kivágott kört pedig a játéktábla szélére ragasztjuk. Ez lesz a bábuk helye a játék indulásakor. Végül a megmaradt 4 darab, különböző színű filckört felragasztjuk a játéktábla négy sarkán elhelyezkedő fehér játékmező közepére.

A bábuk elkészítése:

1. A sötétkék, a lila, a zöld és a narancssárga filcre az előre elkészített sablon (körülbelül egy tenyérnyi kör negyedrésze) segítségével felrajzoljuk a bábuk sapkáját. Minden színből 4 darab sapkára lesz szükségünk. Ha végeztünk a felrajzolással, akkor olló segítségével kinyírjuk a formákat.

2. A kivágott sapkák egyenes széleit összevarrjuk, majd kifordítjuk a sapkákat.

3. Natúr szárazgyapjúból vagy vattából 16 darab kis gombócot gyúrunk (ez lesz a bábuk sapkájának a pomponja) és két tenyerünk között 16 darab, körülbelül 14 cm hosszúságú csíkot sodrunk (ebből készül majd a bábuk sapkájának a peremére a prém szegély).
4. A kifordított sapkák tetejére felvarrjuk a pomponokat. A sapkák alsó részét visszahajtjuk, és felvarrjuk a visszahajtott részre az előbb megsodort gyapjúcsíkokat.

5. A sötétkék, a lila, a zöld és a narancssárga filcből 4-4 darab, 8cm hosszú és 0,5 cm széles csíkot vágunk ki. (Az általunk választott dugó más méretű is lehet, előtte mérjük meg a dugó területét)
6. A kivágott csíkokat felragasztjuk a parafa dugók alsó részére hobbyragasztó segítségével.

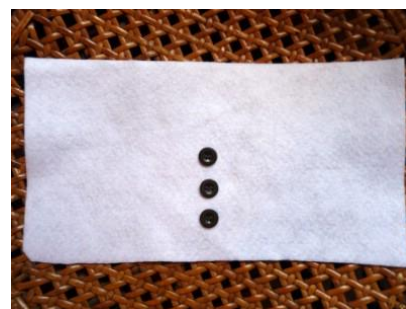
7. A parafa dugókra felragasztjuk a bábuk sapkáit, így mind a 16 bábunk elkészült.

A társasjáték dobozának elkészítése:

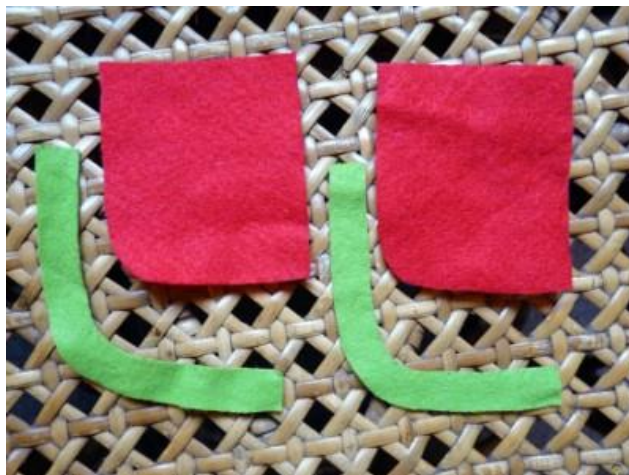
Keressünk a háztartásban egy fém- vagy papírdobozt. Az általunk használt doboz henger alakú, 18 cm magas és az átmérője 10 cm. Ehhez a dobozhoz igazítottuk a méreteket, másfajta dobozhoz természetesen más méretek tartoznak. Először mérjük meg az általunk választott doboz méreteit és ezt követően nyírjuk méretre az anyagokat.

1. A fehér filcből kivágunk egy 33 cm hosszú és 16,5 cm széles téglalapot.
2. A fehér filc anyag középvonalának alsó harmadába felvarrjuk a három gombot egymástól egyforma távolságba.

3. A hóember kabátja: Piros filc anyagra felrajzoljuk a kép alapján a hóember kabátját, zöld filc anyagra a kabátka szélét, feketére a száját és a narancssárgára az orrát, majd olló segítségével nyírjuk ki a felrajzolt formákat. Természetesen kabátka nélkül is elkészíthetjük a hóembert. Ebben az esetben csak a száját és az orrát készítjük el.

4. Az előbb kivágott részeket felvarrjuk, vagy textilragasztó segítségével felragasztjuk a fehér filc anyagra.

5. A hóember testét felragasztjuk a doboz oldalára, majd hobbyragasztó segítségével felragasztjuk a hóember szemét és száját is a megfelelő helyre.

6. Narancssárga és zöld filcből kivágunk egy-egy 45 cm hosszú és 0,5 cm széles csíkot. A kivágott csíkokat összesodorjuk és a hóember nyakába kötjük, de szebben áll a sál, ha a csomó helyett összeöltjük a sál rojtjait.

7. A kép alapján zöld filcre felrajzoljuk a hóember sapkáját, majd kinyírjuk az anyagból. Piros filcből 34 cm hosszú és 1,5 cm széles csíkot vágunk, ez lesz a sapka pereme.

8. A kivágott zöld filc széléit összevarrjuk, a piros filccsíkot rávarrjuk, vagy textil ragasztóval felragasztjuk a sapka aljára és a natúr szárazgyapjúból vagy vattából sodort pompont felvarrjuk a sapka tetejére.

9. A hóember sapkáját felragasztjuk a doboz tetejére. Figyeljünk, hogy ragasztásnál úgy ragaszuk a sapkát, hogy a későbbiekben könnyen nyitható legyen a dobozunk teteje. Így elkészült a társasjátékunk tároló doboza.

10. Az elkészült játékmezőt összehajtogatjuk, és a különböző színű manó bábokkal együtt berakjuk a hóemberes tároló dobozba. Ne feledkezzünk meg egy dobókockát is tenni a társashoz.

Jó szórakozást a játékhoz!

Felhasznált irodalom:

- Jesztl József – Lencse Máté (2018): Társasjáték-pedagógia. Demokratikus Ifjúságért Alapítvány, Budapest. ISBN 978-963-88966-4-3
- Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes (2006): Gyermeklélektan. Medicina Könyvkiadó, Budapest. ISBN 963-226-027-9
- Stöckert Károlyné (szerk.) (1995): Játékpedagógia. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest.

Tátrai Vanda: Meseúton a jogok felé

A Meseút Egyesületben egy éven át készültek olyan fából épített, kézzel festett meseházak, amik európai értékek otthonai lettek. A Meseházak azért születtek meg, hogy házról házra járva segítsék a közösségeket jogaik megismerésében.

Az alapvető emberjogi, környezetjogi és a harmadik generációs jogok témái sokszor nagyon érzékeny vagy elvont témák, amik nehezen átadhatók, a didaktikus átadásnak ellenállnak vagy érdektelen, esetleg elutasított információk maradnak. Különösen érzékeny közösségek számára nehéz átadni, különösen úgy, hogy elmélyülő, hosszan tartó tudás legyen. Kutatásunkból kiderül, hogy a megkérdezett pedagógusok 87% tartja fontosnak a gyermekjogi edukációt, 74% szerint fontos lenne, hogy az iskolákban ilyen foglalkozások valósuljanak meg, ám e magas számok mellett, csupán 3,7% százalékuknak van kielégítő eszköztára, az érzékeny témák edukációjára. Kevés olyan eszköz, módszer áll rendelkezésre, amely a kicsik életkori sajátosságainak megfelelő módon, gyerek nyelven tudná közvetíteni az elvont fogalmakat.

A Meseút Egyesületben mesemondók, meseterapeuták, mesepedagógusok és képzőművészek részvételével, eddig 18 tanösvényt hoztunk létre, a legkülönbözőbb témákkal, melyek jelenleg az ország több pontján, jogi oltalom alatt, hálózatként működnek. Ezt az összegyűlt tudást és jól működő, meseterápiára, storytellingre épülő módszertant, a CERV projekt keretében a jogi edukációs eszközök fejlesztésére használtuk, melynek eredménye a Vándor Meseút projekt.

Elsőre kissé nyakatekertnek tűnhet a jogok és mesék kapcsolódása, ám ha kicsit belegondolunk, a jogsérelem, és az ezekkel való megküzdés állandó témái a népmeséknek. Ezen azonosságok megtalálásán, saját élményű metamorphoses meseterápiás feldolgozásán nyugszik módszerünk.

Példaként, nézzünk meg két közkedvelt mesét. Ha a mindenki számára ismerős hamupipőke típusú mesékre gondolunk, első ránézésre is kiderül, hogy a Gyermekjogi Egyezmény mind a három pillére sérül Hamupipőke történetében: Nem teljesül a lány ellátása, táplálása, tanítása, testi-lelki védelme. Nem jut erőforrásokhoz, szeretethez, a képességeit sem méltányolják. Nem részesül a védelemben és nem vehet részt a döntésekben. Láthatjuk azt is, hogy a bántalmazás és gyermekmunka tilalmát, lépten nyomon megszegi a mostoha, az egyenlő bánásmód elképzelhetetlen a mostohatestvérek mellett. Hamupipőke magántulajdonához-, szabadidőhöz-, megfelelő életszínvonalhoz való jogát semmibe veszik, sőt még személyazonosság megőrzésének joga is sérül, hiszen a lány saját neve helyett kapja a jól ismert Hamupipőke nevet.

Nézzünk meg az egyik legismertebb magyar mesét is, ami 2025-ben, Magyarország kedvenc népmeséje lett: a Kiskakas gyémántfélkrajcárja. Ha ezt az egyszerű mesét vizsgáljuk meg, láthatjuk, hogy a főszereplő kis kakas egy emberjogi harcos. Küzd a gondolat és szólásszabadságért, a bántalmazás ellen, az életben maradáshoz való jogért. Legfőképpen pedig a még nevében is kicsi kakaska a magántulajdonhoz való jogok nevében küzd a mindent magáénak akaró, hatalmas török császár ellen. Két felől közelít ez a két történet, Hamupipőke elszenvedője mindezeknek, ő az aki csendben tűr, kinagyítja a problémát, a kiskakas pedig kiáll a jogsértés ellen, példaként szolgálhat.

Projektünkben a fentihez hasonló elemzéssel, valamint a metamorphoses meseterápiás mintázat módszereivel válogattunk népmeséket különböző környezeti és gyermekjogi kérdésekhez. *“Semmit sem lehet megtanítani egy embernek. Csak segíteni benne, hogy rátaláljon önmagán belül.”* - mondja Galilei, mi is célul tűztük ki, hogy a meseházikókkal átélhető tudássá tegyük a gyermekjogokat. A visszajelzések nagyon kedvezőek, a színes, interaktív kivitelezés és a mesetár segíti a bevonódást, a figyelem megtartását, a részvételt és a felismerés, az AHA élmény megjelenését.

A Vándor Meseút gyermek jogi és környezeti jogi házikói nevükhöz hűen, folyamatosan vándorolnak az országban. A szakmai módszerbemutatók mellett eljutnak nagy és egész kicsi közösségekbe is, így jogi edukációs pontokként szolgálják a szemléletformálást Óperencián innen és túl. Tapasztalatainkat egy online, ingyenesen letölthető kiadványban összegeztük.

Az európai jogok témája után, legújabb fejlesztésünk a könnyen szállítható, repülőgéppel barát Meseút. Témáik a diaszpóra magyar pedagógusai és a külföldön élő családok által javasolt, fontosnak tartott támogató gondolatok. Elsőként a boldogság megtalálását segítő meseházikónk készült el, majd a többnyelvű kommunikáció, az elszigeteltség, beilleszkedés, idegen helyen való helytálás témáival indulunk tovább.

Reményeink szerint a Vándor és a Repülő tanösvények beépülnek a hazai és diaszpórák nevelési intézmények edukációs és érzékenyítő palettájába és egy új innovatív eszközzé válnak.

Linkek:

Az online kiadványunk letölthető itt:

<https://www.mesejaro.com/vandor-meseut/>

Bihari Ágnes Klára: A Magyar Iskola és Kulturális Egyesület Guildford UK (Guildfordi Magyar Iskola, HCA) 2025 őszi tevékenységéről

**Az Új kenyér ünnepe,
kópicolás,
a Népmese napjára emlékezés,
Szüreti mulatság a Kolompos együttessel, és
Október 23-i megemlékezésen való részvétel**

Gyorsan elszaladt a nyár, vele együtt a nyári szünet is. Azonban rendkívül erőt adó volt látni a mosolygós arcú és lelkes gyermekeket, akik a Magyar Iskola és Kulturális Egyesület Guildford UK szervezet tanévnyitójára érkeztek szüleikkel 2025. szeptember 6-án reggel.

A tanévnyitó foglalkozások témája augusztus 20., az államalapítás és az új kenyér ünnepe volt. Minden tanulócsoportban feldolgozásra került az államalapítás története, Szent István Király legendája. A tanórak második felében a gyermekek saját kezükbe foghattak egy-egy igazi búzakalászt is. Ez indította el az új kenyér ünnepéhez kapcsolódó beszélgetéseket. A kenyérsütéshez kapcsolódó magyar hagyományok megismerésén túl a gyermekekkel beszélgetés zajlott arról is, hogy milyen a jó kenyér, ki szokott otthon kenyeret vagy bármilyen más péksüteményt sütni, mi a különbség az élesztős és a kovászolt kenyér között... Az első tanítási nap második felében igazi pékséggé alakult a nagy tornaterem, ahol a Kerek Egy Esztendő jóvoltából igazi teknőben dagasztott kenyér készítésében segédkeztek a gyermekek. Először szitálták a lisztet a teknőbe, majd a só és a víz is a teknőbe került a vajjal és kovással együtt. A dagasztásban is kivették a részüket a gyermekek, mindannyian kaptak egy kis cipónyi tésztát, amit saját kézzel gyúrhattak és formázhattak meg. A megdagasztott és formázott cipócskák tepsibe, majd a sütőbe kerültek. A ropogósra sült cipócskák finom illata járta át az egész iskola épületét, a gyermekek pedig szélesre nyílt mosollyal keresték meg saját kiscipójukat. A legbátrabbak már a meleg cipó majszolásához is azonnal hozzáfogtak.

A 2025. szeptember 20-án megtartott iskolai nap több újdonságot is tartogatott, azonban a nap fénypontját a kézműves foglalkozás jelentette az iskola apraja és nagyja számára egyaránt, amelynek keretében éppen szétnyíló gesztenye termést készíthettek nemezelés technikával a gyermekek és szüleik egyaránt. Több új eszköz/módszer bevezetésére is sor került a 2025/26-os tanévben, melyek sokszínűséget, változatosságot jelentenek az oktatás módszertanában az iskolai

teamnek, valamint izgalmas tevékenységeket a gyermekeknek. A meseszoknya az egészen piciktől a legnagyobbakig képes elvarázsolni a gyerekeket. A tanár leül, szétteríti maga körül a szoknyát, amelynek anyagán előtűnnek a mese részletei. A gyerekek ott ülnek a tanár, mint tyúkanyó mellett a kiscsibék, és közösen formálják, alakítják a történetet. Ez a módszer egyrészt nagyon jó szókincsfejlesztő, kommunikációs-készség fejlesztő módszer, másrészt kiváló közösségformáló eszköz is.

A gyermekek magyar nyelv ápolását, olvasási készségük fejlesztését és a magyar gyermekirodalom szeretetét egy sajátos könyvtári módszerrel egészíti ki az iskola a tanórai foglalkozásokon túl. A nagy teremben megtalálható könyvtár mellett minden csoportnak van egy saját – a korosztály szintjének megfelelő könyveket tartalmazó - „kiskönyvtára”, amit egy dobozban minden tanórára bevisznek a tanárok. A tanóra végén a gyermekek maguk választhatják ki a következő két hétre szóló olvasmányukat. Szintén újdonságként került az iskola módszertani eszköztárába a születésnaposok megünneplése. Egy Happy Birthday feliratos sapkát kap a születésnapos, és elénekli neki a csoport a Boldog születésnapot című dalt. Erre a kis ünnepségre a foglalkozás utolsó perceiben kerül sor. Egyszerű módszer, viszont hatalmas gesztus a születésnapos felé, és remek közösségformáló eszköz is egyúttal.

A Magyar Iskola és Kulturális Egyesület Guildford UK szervezet kiemelt figyelmet fordít a tanár továbbképzésre is. A nyári magyarországi képzéseket követően szeptember hónapban három fő képviselte az iskolát a 2025. szeptember 27-28. között Manchesterben megrendezett VIII. MAOSZ Oktatási Konferencián. A konferencia megszervezésében és megvalósításában a MAOSZ-on túl részt vett a Manchesteri Magyar Főkonzulátus, valamint a győri Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Karának oktató csapata. A kétnapos szakmai programon plenáris ülések és workshopok keretében sajátíthatták el az érdeklődők többek között a mese- és dráma pedagógia, az örökségvédelem, a népzene- és néptánc pedagógiájának alapelveit, melyeket beépítve saját pedagógiai gyakorlatukba színesebbé, mozgalmasabbá tehetik a tanórákat.

Október első szombatja a szüreti előkészületek és a népmese napja köré épültek. Minden csoportban az őszi témáját tovább mélyítve dolgozták fel az őszi betakarítás (zöldségek és gyümölcsök vonatkozásában), illetve a szőlő préseléséhez kapcsolódó tudástartalmat. Minden csoportban, így az Eszterlánc (néptánc) és a Bóbita csoportokban is visszaköszönt a szüret témája népi játékok, mesék és dalok formájában. Az Eszterlánc csoportban új módszertani eszközöket próbáltak ki. Egyrészt a botos játékokat játszották, másrészt az ugrálógumikat is birtokba vehették a gyerekek. A botos játékok a ritmus gyakorlására adnak lehetőséget, az ugrálógumis játékkal pedig az ugrólépések gyakorlása tud megvalósulni. A sok izgalmas és érdekes program mellett a

nap fénypontját a Népmese napjára emlékezés jelentette minden gyermek számára, mely a Kópícs csoport foglalkozásvezetője, Roskó Panka jóvoltából valósulhatott meg. A gyermekek népmese figurákat és motívumokat vágtak és színezték ki a hagyományos népi stílust és a saját egyéni stílusukat ötvözve, vagyis kópicoltak.

Egy fergeteges szüreti mulatság október 18-án a Kolompos együttes koncertjével színesítve került megvalósításra. A szüretnek a szőlőszedést követő mozzanatait élhették át a gyerekek, szülők és a HCA team tagjai a préseléstől kezdve a must kóstolásán át a szüreti táncos mulatságig. A talp alá valót ezúttal is a Kolompos zenekar szolgáltatta, ahol az összesereglettek apraja nagyja táncsal "pihenhette ki" a szüreti munka fáradalmait.

A szorosán vett iskolai programokon túl az iskola vezetősége képviseltette magát a Magyarország Londoni Nagykövetsége, a Magyarok Angliai Országos Szövetsége (MAOSZ) és a Londoni Liszt Intézet által szervezett Október 23-i Megemlékezésen, melyet 2025. október 25-én tartottak az Egyesült Királyság fővárosában.

Az október 23-i nemzeti ünnep alkalmából a londoni Liszt Intézet egy különleges színházi előadást mutatott be, amely hat „hétköznapi hős” sorsának szokatlan szemszögéből segít megérteni a történelmet és értékelni saját helyzetünket.

A magyar hősök történetében öt középiskolás diák tanáruk vezetésével egy rendkívüli történelemórán ellátogat egy „20. századi aréna”-nak nevezett különleges szabadulósobába. A darab valódi élményt nyújt a fiataloknak anyanyelvükön, és gazdagítja a 20. századi magyar történelemről szóló ismereteiket. Az előadás azonban nem kizárólag a fiatalabb generációt célozza meg, hanem a régebbi korosztálynak is segítséget nyújt a múlt feldolgozásában.

A darab a Nemzeti Emlékezet Bizottság és az Ülj közelebb produkciós csoport közös produkciója, a Mathias Corvinus Collegium és a Mandiner által kiadott Magyar hősök című könyv alapján, a Miniszterelnöki Hivatal és a Bethlen Gábor Alap támogatásával, valamint a Nemzeti Emlékezet Bizottság együttműködésével valósult meg.

Az előző tanévben is részt vettem a Guildfordi Magyar Iskola tevékenységében. Felemelő érzés újra közöttük lenni, és látni a mosolygós, elégedett gyermekeket! A szervezet életében a 2025-2026-os iskolaév a XVIII. tanév. Ha csupán „csak” annyira lesz élményteli a tanév többi napja is, mint a szeptemberi-októberi foglalkozások, akkor a gyermekek sok-sok új ismerettel, tudással felvértezve zárhatnak pozitív élményekkel teli tanévet 2026. év júniusában a Magyar Iskola és Kulturális Egyesület Guildford UK szervezetnél.

A Magyar Iskola és Kulturális Egyesület Guildford UK elérhetőségei:

www.hcaguildford.org.uk

www.magyardanodaguildford.org.uk

<https://www.facebook.com/HCAGuildford>

HCA EVENTS

<https://www.facebook.com/HCAGuildford/events>

HCA FILMS

<https://mediaklikk.hu/video/ot-kontinens-2021-12-18-i-adas-2/>

<https://mediaklikk.hu/video/ot-kontinens-2021-04-17-i-adas/>

<https://mediaklikk.hu/video/ot-kontinens-2020-08-29-i->

[adas/?fbclid=IwAR2iOxf8Dm9uSP4C2F5f4660ChAGBp4ymbcTIE3c5gUfDYxN9-rsPGJ5xYA](https://mediaklikk.hu/video/ot-kontinens-2020-08-29-i-adas/?fbclid=IwAR2iOxf8Dm9uSP4C2F5f4660ChAGBp4ymbcTIE3c5gUfDYxN9-rsPGJ5xYA)

<http://www.mediaklikk.hu/video/ot-kontinens-2016-01-23-i-adas>

<https://www.youtube.com/watch?v=wpYRimYECXA>

<https://www.youtube.com/watch?v=du47gdDwpBU>

Magyar Iskola és Kulturális Egyesület Guildford UK élete képekben

2025. OKTÓBER 18. (SZOMBAT) 10:00-14:00

Szüreti
KOLOMPOS KONCERT
és családi táncház

HUNGARIAN SCHOOL & CULTURAL ASSOCIATION
2011-2012-UK

ST THOMAS OF CANTERBURY PRIMARY SCHOOL HORSESHOE LN W, MERROW, GUILDFORD GU1 2SX

PROGRAMOK	JELENTKEZÉS
SZÖLŐ PRESELÉS KÉZMŰVES FOGLALKOZÁS KÖNYV ÉS VISELET VÁSÁR MAGYAR LAKOMA	boxoffice@hcaguildford.org.uk BELÉPŐ £13.50/FŐ

 COMMUNITY FUND

 BETHLEN CSATOR